

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖS

2.12.2021

VN/ 23777/2021

ASIA: Radiolupa

HAKIJA: Northbase Oy

PÄÄTÖS:

Valtioneuvosto hylkää hakemuksen. Valtioneuvosto ei myönnä hakijalle radiolupaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 41 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla. Asia on käsitelty valtioneuvoston yleisistunnossa.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

1. Hakemus

Northbase Oy on 23.7.2021 hakenut Liikenne- ja viestintävirastolta sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 39 §:ssä säädettyä radiolupaa Tampereen Hervantaan rakennettavalle satelliittimaa-asemalle.

Northbase Oy hakee radiolupaa lähettävälle maa-asemalle taajuusalueelle 149,8175 - 149,8325 MHz, joka on taajuuksien käytöstä annetussa Liikenne- ja viestintäviraston radiotaajuusmääräyksessä (4 AB / 2021 M) osoitettu mm. satelliittien ohjausliikenteelle (maasta satelliittiin suunnassa). Taajuuksien allokatio on rajattu lyhytaikaiseen käyttöön (korkeintaan kolme vuotta) ja ainoastaan ei-geostationääriin satelliittijärjestelmiin. Maa-aseman vastaanotto toimii taajuusalueella 435.075 - 435.085 MHz, joka on osoitettu Liikenne- ja viestintäviraston radiotaajuusmääräyksessä (4 AB / 2021 M) radioamatööriliikenteelle ja radioamatöörisatelliittiliikenteelle.

Northbase Oy hakee radiolupaa satelliittimaa-asemalle, joka mahdollistaa ei-geostationäärisen satelliittien ohjaamisen niin sanotussa LEOP-vaiheessa (*Launch and Early Orbit phase*). Maa-asemalla ohjattaisiin intialaisen ISRO:n (Indian Space Research Organization) kahden satelliitin LEOP-vaiheet, jotka kestävivät noin kaksi viikkoa kunkin satelliitin laukaisusta. Satelliitit olisi hakemuksen mukaan tarkoitus laukaista 10.10.2021 ja toinen satelliitti myöhemmin joulukuussa 2021. Myöhemmin hakija on sähköpostitse ilmoittanut, että ensimmäisen satelliitin laukaisu viivästyy ja tapahtuu marraskuussa 2021. Hakija on ilmoittanut asiakkaakseen intialaisen Kepler Aerospace nimisen yrityksen, jonka toimeksiantajana on Intian valtion avaruustutkimuskeskus ISRO.

Maa-aseman tekniset tiedot ovat hakemuksen mukaan seuraavat:

Paikka: Tampere, Hervanta

Koordinaatit: 23E5125 / 61N2702

Maa-aseman antennin korkeus maasta noin 41 m

Maa-aseman lähetystaajuus: 149.825 MHz

Maa-aseman vastaanottotaajuus: 435.08 MHz

Yhden satelliitin elinaika noin 6 kk.

Intialaisten satelliittien nimet: INS-2TD ja INS-2B

Satelliittiverkon kansainvälisen televiestintäliiton prosessissa käytettävä nimi (ITU Filing name): INS-2

Asian käsittelyä kuvataan jäljempänä kohdassa 3.

2. Lainsäädäntö

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 6 luvussa säädetään radioluvasta.

Lain 39 §:n 1 momentin mukaan radiolähettimien hallussapito ja käyttö edellyttävät Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää radiolupaa.

Lain 40 §:n 1 momentin mukaan radioluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Hakemuksessa on esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Lain 40 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvosto myöntää radioluvan, jos radioluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen tai ilmeisesti kansalliseen turvallisuuteen.

Lain 41 §:n 1 momentin mukaan radiolupa on myönnettävä, jos 1) sitä haetaan taajuusalueelle, joka 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai 96 §:n 1 momentin nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön; 2) taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi; 3) radiolähettimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu; ja 4) ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja tai vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

Lain 41 §:n 2 momentin mukaan lupa voidaan jättää myöntämättä, jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen eräänntynyt maksu. Pykälän 3 momentin mukaan radiolupaa ei voida myöntää, jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa lain 6 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletoimintaa tai 22 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisiotoimintaa taikka 34 §:ssä tarkoitettua radiotoimintaa ja jos hakijalla ei ole tarvittavaa verkko- tai ohjelmistotoimilupaa.

3. Asian käsittely

Northbase Oy on hakenut Liikenne- ja viestintävirastosta sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 39 §:ssä säädettyä radiolupaa satelliittimaa-asemalle 23.7.2021. Radiolupahakemuksen sisältöä on kuvattu edellä kohdassa 1.

Heinä- ja elokuussa 2021 Liikenne- ja viestintävirasto on pyytänyt hakijalta hakemuksen käsittelyn edellyttämiä lisätietoja ja hakija on täydentänyt hakemustaan.

Liikenne- ja viestintävirasto on kuullut puolustusministeriötä ja Suojelupoliisia radioluvan myöntämisen edellytyksistä kansallisen turvallisuuden näkökulma huomioiden 16.8.-14.9.2021 välisenä aikana.

Puolustusministeriön ja Suojelupoliisin antamien lausuntojen perusteella Liikenne- ja viestintävirasto on 17.9.2021 siirtänyt Northbase Oy:n satelliittimaa-aseman radiolupahakemuksen käsittelyn valtioneuvostolle sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 40 §:n 3 momentin nojalla.

Liikenne- ja viestintäministeriö on siirron saatuaan kuullut ulkoministeriötä satelliittimaa-aseman radiolupahakemuksesta kansallisen turvallisuuden ja kaksikäyttöisyyden näkökulmasta 22.9-27.9.2021 välisenä aikana.

Liikenne- ja viestintäministeriö on kuullut hakijaa asiasta 14.10.2021. ISRO, jonka satelliitteja hakijan olisi tarkoitus ohjata, toimitti selvityksen asiasta 22.10.2021. Hakija toimitti lisäselvityksen asiasta 10.11.2021. Hakijan asiakas Kepler Aerospace on toimittanut selvityksen asiasta 26.11.2021.

4. Luvan myöntämisen edellytysten arviointi

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain mukaan radiolupa tulee myöntää, mikäli lain 41 §:n 1 momentissa säädetty radioluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät eikä lisäksi ole pykälän 2-3 momenteissa säädettyjä esteitä radioluvan myöntämiselle.

Lain 41 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan radiolupa on myönnettävä, jos sitä haetaan taajuusalueelle, joka 95 §:n 1 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai 96 §:n 1 momentin nojalla annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä on osoitettu hakemuksessa tarkoitettuun käyttöön. Lain 41 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan radiolupa on myönnettävä, jos taajuusalueelta on osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käytettäväksi tai varattavaksi. Radiolupaa haetaan lähettävälle maa-asemalle taajuusalueelta 149,8175 -

149,8325 MHz, joilta olisi Liikenne- ja viestintäviraston radiotaajuusmääräyksen (4 AB / 2021 M) mukaisesti osoitettavissa teknisesti tarkoituksenmukaisia radiotaajuuksia hakijan käyttöön. Hakemuksen mukainen käyttö on lyhytaikaista ja ITU:n radio-ohjesäännön artiklan 4.4 mukaisesti hallinto voi sallia sellaisen radiolähettimen käytön, joka ei aiheuta häiriötä muulle radioliikenteelle. Tämä radio-ohjesäännössä edellytetty häiriöttömyys on varmistettavissa teknisillä radioluvan ehdoilla.

Lain 41 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan radiolupa on myönnettävä, jos radiolähettimen vaatimustenmukaisuus on varmistettu. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 264 §:n 4 kohdan mukaan vaatimustenmukaisuuden varmistamisvaatimus ei koske ammattikäyttöön tarkoitettuja yksilöllisesti suunniteltuja laitteita, joita käytetään toimintaan liittyviin käyttötarkoituksiin tutkimus- ja kehityslaitoksissa. Hakemuksessa tarkoitettun maa-aseman toiminta on verrattavissa tällaiseen toimintaan.

Maa-aseman vastaanottokaista 435.075 MHz - 435.085 MHz toimisi taajuusalueella, joka Suomessa on osoitettu Liikenne- ja viestintäviraston radiotaajuusmääräyksessä (4 AB / 2021 M) radioamatööriliikenteelle ja radioamatöörisatelliittiliikenteelle. Maa-aseman vastaanottotaajuudelle ei voitaisi antaa tämän vuoksi suojausta muulta radioliikenteeltä.

Edellä kuvatuin perustein hakija täyttää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 41 §:n 1 momentin 1-3 kohdissa säädetty luvan myöntämisen edellytykset eli radioluvan myöntämiselle ei olisi niin sanottuja teknisiä esteitä.

Lain 41 §:n 2 momentin mukaan lupa voidaan jättää myöntämättä, jos hakijan aiemmasta radioluvasta tai taajuusvarauksesta, joka koskee samaa laiteryhmää kuin haettava uusi lupa tai varaus, on maksamatta muu kuin määrältään vähäinen eräänntynyt maksu. Pykälän 3 momentin mukaan radiolupaa ei voida myöntää, jos hakijan tarkoituksena on harjoittaa lain 6 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista teletointia tai 22 §:ssä tarkoitettua toimiluvanvaraista televisiotoimintaa taikka 34 §:ssä tarkoitettua radiotoimintaa ja jos hakijalla ei ole tarvittavaa verkko- tai ohjelmistotoimilupaa. Radioluvan myöntämiselle ei ole myöskään 41 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyjä esteitä. Hakijalla ei ole aiempia maksamattomia lupamaksuja eikä se hae lupaa yleiseen teletointaan.

Lain 41 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan radiolupa on myönnettävä, jos ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan rikkovan radioviestintää koskevia säännöksiä, määräyksiä tai radiolupaan liitettyjä ehtoja tai vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

Satelliittimaa-aseman perustamiseen ja toiminnan harjoittamiseen liittyy lähtökohtaisesti niin sanottu kaksikäyttöriski, joka tulee arvioida jokaisen radiolupahakemuksen osalta erikseen. Satelliittimaa-aseman perustaminen tai sellaisen kautta dataan pääseminen mahdollistaa muun muassa muiden valtioiden sotilassatelliittien seuraamisen ja tiedustelun. Avaruudessa toimivat maat ovat alkaneet ulkoistaa sotilassatelliittien kautta kulkevaa dataa myös kaupallisille toimijoille. Julkisten tietojen mukaan avaruustoimintaan liittyvän yhteistyösopimuksen tehneet Intia, Kiina, Venäjä, Brasilia ja Etelä-Afrikka voivat keskenään hyödyntää toistensa tiettyjä satelliitteja ja maa-asemia. Kyseisessä yhteistyösopimuksessa on mukana valtioita, joilla kaikki satelliitteihin liittyvä toiminta on osa sotilaallista toimintaa. Siksi on olemassa huomattava riski, että yhteistyön laajentuessa kyseisten maiden välillä, myös hakijan maa-asemaa voitaisiin hyödyntää muiden kuin siviilisatelliittien lähettämisessä, seurannassa ja ohjaamisessa.

Puolustusministeriön, Suojelupoliisin ja ulkoministeriön asiassa antamien lausuntojen perusteella (Liitteet 1-3, TL IV, Julkisuuslain 24.1 §:n 9-10 kohta) hakija ei täytä lain 41 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyä luvan myöntämisen kansalliseen turvallisuuteen liittyvää edellytystä.

PÄÄTÖS

Valtioneuvosto hylkää hakemuksen. Valtioneuvosto ei myönnä hakijalle radiolupaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 41 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla. Asia on käsitelty valtioneuvoston yleisistunnossa.

LIITTEET

1. Puolustusministeriön lausunto TL IV
2. Suojelupolisiin lausunto TL IV
3. Ulkoministeriön lausunto TL IV
4. Valitusosoitus

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 2021

liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

osastopäällikkö, ylijohdaja Sabina Lindström

LIITE 4

VALITUSOSOITUS

Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 8 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen**.

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos on kysymyksessä sijaistiedoksianto, päätös katsotaan saadun tiedoksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

* päätös, johon haetaan muutosta

* miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan

* mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteen oleva päätös ei kohdistu valittajaan

* valittajan nimi, kotikunta ja puhelinnumero

* postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa, asiamiehensä tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustajansa taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

* päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä valitusosoituksiin

* tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta

* asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

* asiamiehen valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen perille

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituksen on saavuttava valitusviranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan tulee olla perillä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä valitusajan viimeisenä päivänä ennen kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden virka-aika on maanantaista perjantaihin kello 8.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

postiosoite: PL 180, 00131 Helsinki

käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

puhelinvaihe: 029 56 40200 telefax: 029 56 40382 sähköpostiosoite: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Oikeudenkäyntimaksu

Asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Maksun suuruus on 510 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.